

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERTATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Vrednic de urmat.

Am arătat în numărul trecut însemnătatea crăieștilor cuvinte, rostite despre țeranii români de Regele României Carol I. Le mai repetăm odată aci: „Ei sânt razimul neamului și al țerei pentru viitor, după-cum au fost mântuirea lui în trecut”.

Prin ce oare au fost țeranii români mântuirea neamului în trecut? Prin aceea, că l-au știut apăra cu arma în mână, când trebuința a cerut, și prin aceea, că s'au știut susține ei de ei în cursul veacurilor, ca Români, împotriva tuturor uneltirilor vrășmașe. Ei, țeranii români, fost-au acea tare și neînvinsă cetate românească, în care străinul ori-cât de cutezător și crunt a fost, n'a putut străbate și n'a putut-o supune. Astfel, în sinul poporului român, ca într-o cetate ni-s'au păstrat neatinse datinele și obiceiurile noastre, însușirile nobile, moștenite din moși-strămoși și portul și limba strămoșească, dulce ca fagurul de miere.

Și prin ce oare fi-vor țeranii noștri razimul neamului în viitor? Negreșit, că tot prin tăria lor și prin însușirea frumoasă de a ține morțiș la tot ce e românesc.

Dar' aci trebuie să luăm aminte o împrejurare, cu deosebire noi Românii de sub oblăduirea ungurească.

O știm cu toții, că poate nici-când dușmanii neamului nostru n'au fost așa de primejdioși pentru noi, ca acum. Ei

se încearcă a ne răpi limba și a ne desbrăca de însușirile noastre naționale. Și ca se ajungă mai ușor la țintă, voesc întâiu a ne săraci și a ne împedea în înaintare, ca să nu ne putem lumina, cum cere vremea, în care trăim.

Numai dacă sântem luminați și cunosători de toate lucrurile, se poate, ca să ne păstrăm avutul material, starea și averea noastră și avutul național, ca să putem fi razimul neamului în viitor.

Am arătat în mai multe rânduri, că aceasta în afară de școală, mai ușor prin cetit se poate ajunge.

Preoții, învățătorii și alți fruntași dela țeară trebuie deci meru să îndemne pe țerani a se lumina, cu deosebire prin cetit, și trebuie se caute mijloacele de lipsă, prin care poporul să poată fi luminat și să i-le puie la îndemână.

În privința aceasta o frumoasă pildă ne dau conducătorii și fruntașii parohiei române din Deva. Din raportul despre parochia din Deva, publicat în doi numeri ai foaiei noastre, cetitorii pot vedea, că în privința cultivării și luminării poporului, în Deva un vrednic lucru s'a pus la cale.

Pe lângă îngrijirea biserice și școlii fruntașii deveni au întemeiat între altele o bibliotecă în folosința tinerimei și a poporului și vor să o mărească, ca din ea să iile hrană sufletească și culturală credincioșii.

Eată, fruntași români dela țeară, un lucru vrednic de urmat!

Am zis de alte-ori, că întru înaintarea noastră noi de noi trebuie să îngrijim, căci nimeni altul nu se îngrijește. Calea apucată de fruntașii din Deva este una din cele mai nimerite și ducătoare la scop. Bisericiilor și școalelor și peste tot parohiilor române le este mai ușor a întemeia biblioteci pentru trebuințele poporului. Ele au, mult-puțin, mijloace, de a jertfi pentru un scop așa de folositor, apoi și credincioșii vor da din al lor câte puțin, numai începutul să se facă și îndemnul să fie.

Alte popoare au, chiar și în țeara noastră, biblioteci populare pe sate. Noi avem de tot puține, dar' trebuie să le facem.

Eată o lucrare, care numai bine și folos ne va aduce!

Regele României și Țarul. „Neue Freie Presse” ne aduce știrea, că Majestatea Sa Regele României va visita pe Țarul Rusiei, la Petersburg, în cursul acestei primăveri.

Privitor la aceasta „Epoca” din București zice că visita, hotărâtă deja, a Regelui Carol la curtea Rusiei, se va face în Maiu a. c.

Mai multe ziare mari scriu despre această vizită. Noi vom da aci părerea a două ziare.

Allg. Zeitung din München zice, că suita M. Sale va fi foarte numeroasă, căci acestei vizite i-se va da o înfățișare de reamintire a legăturilor de bună camaraderie dintre armata rusă și cea română în războiul din 1876—1877.

FOIȚA.

Povestea lui Bogdan Dragoș Vodă și a bourului.

Prin aceste locuri, unde azi sântem noi și unde mâine vor fi copiii, nepoții și strănepoții noștri, au fost cu multe suferințe de ani înainte străbunii noștri, Romanii. Picioarele acelor străbuni au frământat pământul ce noi azi stăpânim; strălucitul și nebiruitul, în acele vremuri, popor roman a doborât cu viteza sa armă pe poporul ce atunci locuia prin aceste părți; după câțiva ani de crâncenă luptă, vitejii Romani au supus pe războinicii și neastâmpărații Daci, silind pe voinicul lor căpitan, Decebal, să se otrăvească de ciudă că a fost învins; dar' Romanii n'au ucis pe toți Dacii, ci numai pe cei-ce nu voiau să se supune, le-au luat toate cetățile, întăriturile și meterezurile, dar' au cruțat ce-a fost mai scump, adică pe femei, copii, bătrâni și pe cei tineri, cari de bunăvoie s'au dat supuși.

În mijlocul poporului dac, rămas cu viață în urma multimilor de bătaii, Traian, biruitorul, marele împărat al vestitorilor Romani, a așezat lagăre de soldați ca să păzească pacea și liniștea în Dacia, țeara de ei cucerită cu sângele și sudoarea lor. Soldații din aceste lagăre și-au făcut case prin aceste locuri supuse de ei, s'au apucat de lucrul pământului ca în Italia, țeara de unde ei venise; s'au însurat luând în însoțire fetele Dacilor, ear' copiii născuți din bărbați romani și femei dace, s'au făcut și ei soldați în lagărele romane, așezate în Dacia. Din sângele bărbaților romani și al femeilor dace a eșit mai apoi noul popor român, noi, acestia de acum; prin urmare tocmai de pe atunci, noi Românii sântem prin aceste părți. Căzând însă bătrânul nostru tată, poporul roman, rămas-am noi, copiii lui, singuri, mici, fără sprijin și fără ajutor, aruncați departe de ceilalți frați în mijlocul sălbaticilor, ca o corabie în mijlocul mării. Dela mează-noapte și dela răsăritul lumii s'au vârsat pe aceste locuri puvoaie de barbari în timp de sute de ani, ear'

noi, copiii Romei și ai vechei Dacii n'am putut crește cum crește copiii cu tată și cu mamă, ci ca niște orfani fără părinți și fără bani îngrijitori, rămas-am pe loc și ne-am închiruit. Când vedeam că vine asupra-ne povoitul de Tătari ori de alți căpcâni, munții ne erau scăparea; văgăunile și peșterile lor ne erau sălașe și adăpostiri binecuvântate de Dumnezeu. Câte odată bietul Român mai ridica umilitul seu cap și se împrietenia cu unii dintre vrășmași pentru a bate pe alții. Așa, acum vr'o cinci sute de ani Românii în tovărășie cu Nemții, au bătut zdravăn și au alungat mai multe hoarde de Tătari, nerămânând în aceste locuri decât o singură și mare ceată sub ocărmuirea unui mare căpitan al lor numit Haroboe, care își avea locul de ședere mai însemnat în cetatea Romidava sau Smerodava peste Siret, lângă orașul Roman (în Moldova).

Haroboe, puzător de margini, era om rău la inimă, sălbatic ca toți Tătarii, urât din cale sfară, mai urât decât toți Tătarii; cu barbă stufoasă și încăleită, părul mare, creț, negru ca corbul și într-o învâlmășeală ne-ma,

Spre acest scop, M. Sa va fi însoțit de un mare număr de oficeri mai înalți, în tragere și în activitate, cari au luat parte la războiul de acum 20 de ani în contra Turciei.

Berliner Tagblatt vestește, că punctul cel mai însemnat al sărbătorilor va fi defilarea tuturor oficerilor ruși, cari au luat parte în campania de 1876—77 pe câmpiile Bulgariei, sub comanda Domnului Carol. Împreună cu acestia vor defila și oficerii din suita Regelui României. Defilarea veteranilor va fi condusă de Regele Carol.

După revista militară dela Krasnoe-Selo, oficerii ruși, cari au luat parte la război vor da un mare banchet în onoarea fostului comandant al trupelor române și ruse, Regelui Carol al României.

Străinătatea pentru noi. Drapelul din București scrie: Între miile de scrisori ce a primit cu prilejul Anului-Nou, dl V. A. Urechidă, sînt unele cari privesc cauza națională. Între altele amintim pe aceea a dlui *Eduard Wavriunsky*, președintele camerei din Stockholm, în care cetim: „Te asigur de devotamentul meu perfect și de simpatia mea absolută în lupta contra asupritorilor națiunii voastre”.

Turcii-juni și România. Între Turci se află o partidă, alcătuită din oameni mai tineri, cari cer să se introducă și în Turcia formele statelor europene, precum: minister răspunzător, dietă etc. Turcii aceștia sînt prigonți în patria lor, din partea Sultanelui și a guvernului Turciei. Din ei se află mulți în Paris și au și un ziar cu numele *Mechveret*.

În nrul seu dela 15 Ian. areșt ziar se ocupă cu România, scriind într'un articol între altele următoarele:

„România este negreșit cel mai civilizat stat din Peninsula-Balcanică. Ea este în același timp prin pozițiunea sa mărginașă cu Rusia, regatul ce ne interesează mai mult. Noi am publicat deja mai multe articole în vederea unei alianțe balcanice, alianță ce ar avea în doial folos de a opri năvălirea rusească”.

Aci ziarul „*Mechveret*” arată întâmplările războiului ruso-româno-turc, partea glorioasă pe care a avut-o România și mulțumita ce i-s-a dat, răpindu-i-se Basarabia.

Mișelii de ale stăpânirei și a foilor jidano-maghiare.

Săptămîna trecută foaia *Magyarország*, apoi în urmă toate foile jidovești-maghiare au făcut o groază larmă, vestind în lumea mare, că în Ardeal, în jurul Brașovului s'au găsit niște scrisori, la preoți de ai noștri, cari provocau pe Românii de aici să facă revoluție! Auziți oameni buni: revoluție, răscoală împotriva Ungurilor, tocmai ca la 1848!

Se scria anume prin foi, că „*Liga română*” din București a făcut proclamațiile și un anumit *Octaviu Mărescu* le-a adus în zeci de mii de exemplare în Ardeal, la Brașov. Aici s'a ținut o adunare de „agitatori” români, în care s'au împărțit proclamațiile și s'au trimis și pe la preoți, ca să pregătească poporul la răscoală.

Acum auziți bazaconia mai departe. Cum, cum nu, stăpînirea ungurească din Budapesta, care „are ochi în patru”, a aflat despre proclamații și a trimis doi detectivi (cum am zice: iscoade) la Brașov. Acestia, însoțiți de gendarmi, au făcut cercetare la doi preoți de ai noștri, din *Purcăreni* și *Bacîfalău* (Săcele) și minune, detectivii la amîndoi preoții au nimerit tocmai atunci, cînd le sosiau proclamațiile, din Brașov. Foile spun, că detectivii au cuprins aceste și alte proclamații, în număr de 30 de mii și le-au trimis la ministrul de interne.

Era vedit deci, că Românii se pregăteau de răscoală. Aceasta s'a telegrafat la ziarele mari nemțești, ba s'au mai descoperit și în alte părți mișcări de ale Românilor, căci eată între multe altele ce scrie foaia *M. Hirlap* din *Mercurea* trecută:

„*Lucaciu și Rațiu*, vestiți agitatori valahi, au ținut în 30 a lunii trecute o adunare în Brașov. O asemenea adunare au vestit și în

Alba-Iulia, făcînd cele mai mari dispoziții pentru reușita ei. Românii cu capu a mîna, au așteptat ținerea adunării cu mare interes. Dar' prefectul poliției din Alba-Iulia, care deși de origine Român, dar' are simțăminte patriotice, n'a dat voe pentru nici o sărbătoare și a oprit și adunarea. În urma acesteia *Lucaciu și Rațiu* nici nu s'au coborît din tren, ci și-au continuat călătoria. (Unde? R. „F. P.”) Astfel în locul adunării mari s'au întrunit la o mică conferență nevinovată în casa avocatului *Pația*, care nu de mult a fost osîndit pentru agitație. Obiectul conferenței a fost răspîndirea proclamației, cu care *Liga română din București năpădește Ardealul și provoacă la revoluție pe Români*”.

Și așa mai departe, se istorisește întemplantarea dela Brașov cu proclamațiile etc.

Și ce gîndiți, că sînt toate aceste? Dacă ar fi niște simple aiurări, am rîde cu hohot de prostia ungurească și am trece peste ele. Dar' lucrul stă altfel. Oameni de ai stăpînirei au voit să ne scoată nouă Românilor nume rău, să arete, că sîntem primejdioși pentru împărăția austriacă, ca cu atît să aibă mîna liberă a ne apesa și prigonî. Să vede din toate împrejurările, că întreagă mișelia a fost pusă la cale dela stăpînire. Nimeni n'a văzut vre-o proclamație, și dacă au fost proclamații, nu Românii, ci oamenii stăpînirei le-au făcut și le-au pus pe postă, scornind apoi și ținerea de adunări la Brașov și Alba-Iulia și făcînd larmă.

Să vede însă, că n'au isbutit cum ar fi voit cu planul lor, căci tot din partea guvernului vine și ni-se spune acum mai nou în foaia „*Pol. Corr.*”, că din tot lucrul nimic nu e adevărat.

Nu-i adevărat? Dar' atunci pe detectivi cine i-a trimis la Brașov?

Ei, cinstită stăpînire, mișelia tot mișelie rămîne!

pomenită; nasul turtit, ochii bulbucăți ca de broască, fața lată par'ar fi fost bătută cu lopata; tot trupul lui era clădit ca dintr'o bucată, fără nici o formă. Era sălbatic; pe cap purta un coif răpit dela un cavaler neamț (german) pe care singur cu a sa mîna îl ucisese și pe acest coif purta, ca semn de mare vitejie, două aripi în formă de coarne. Capul seu, cînd era îmbrăcat cu acest coif, avea asemănarea unui cap de *Bour*, un fel de bou sălbatic foarte frumos și fioros, ce pe acele vremuri trăia prin munții Carpați.

Să lăsăm, deocamdată, la o parte pe această namilă sălbatică de om și întorcîndu-ne la bunicii și frații noștri români, să-i vedem ce făceau ei oare, cum își petreceau zilele și nopțile. — Greu de tot. — Nici lucru în timpul zilei, nici odihnă în timpul nopții. Asupriți și schinjuți în tot locul, prădați și jefuiți, nu știau ce să mai facă; își părăsise cu durere de inimă dragile lor locuri din dulcea Moldovă și se retrăsese în fundul munților Carpați, și dincolo prin Maramurș, unde Românii își aveau voivodatele lor; dar' și

aici Românii erau asupriți de Unguri, alți barbari de același neam și de același soiu cu Tătarii, încât bieții Români după alungarea celei mai mari părți a Tătarilor din părțile Moldovei își puseră în gînd, o parte din ei, să părăsească Maramurșul și să vie să-și iee din nou pămînturile străbune de prin Moldova. Trebuia însă alungată de aici și horda de Tătari ce mai rămăsese cu căpetenia lor, sălbaticul *Bour*, Haroboe.

Să vedem cum această uriciune sălbatică, spaima oamenilor, fu ucis și toți Tătarii lui alungați.

În acele vremuri domnia în Maramurș un voevod numit Dragoș; el avea un fiu pe care îl chema Bogdan; atît tatăl cît și fiul erau buni Români cu durere de inimă pentru neamul românesc. Dragoș plănuise întorcerea înapoi în țeara Moldovei; însă, ca să poată îndeplini cu folos această dorință care era și a celorlalți Români, trebuia să între în legături de prietenie cu alți domni vecini țerei moldovenesti.

Peste Dunăre, unde astăzi este Bulgaria și Sîrbia, era în acele vremuri o altă

țeară, cu alt nume, peste care era un Domn româno-bulgar numit Șușman. Acest Domn avea o fată mîndră și frumoasă, pe care o chema Branda. Bogdan, ficiul voevodului Dragoș din plaiurile făloșilor munți Carpați de prin Maramurș, se logodi cu frumoasa Branda, fiica Domnitorului Șușman din șesurile bogate de pe malul drept al sgomotoasei Dunări. Un frate al Domnitorului Șușman, anume Caliman, fu însărcinat de curtea domnească să ducă pe mireasa Branda la al ei mire Bogdan în Maramurș. Cîteva luni de zile s'au făcut pregătirile cuvenite unei astfel de călătorii. Prințesa Branda cu unchiul ei Caliman și cu un strălucit alaiu domnesc potrivit pentru o nuntă de craiu ca aceea, au plecat pe Dunăre în jos cu o corabie încărcată cu toate odorele, poeloanele și cu darul cel mai frumos și mai scump dintre toate, logodnica. Au plecat, ca să ajungă la vre-un port, loc unde stau și de unde pleacă corăbiile, pe malul din atînga Dunărei pe pămîntul moldovenesc, de unde apoi avea să plece întregul alaiu și cu toate odorele cu

„Românul nu pierde“.

— Cărți postale ilustrate, nimicite de Unguri. —

În Alba-Iulia vestitul tribunal 'și-a ilustrat de nou cronicile cu o sentență vrednică de el.

Lucrul s'a petrecut astfel:

Librăria Storck & Müller din București a pus în vânzare niște cărți postale de corespondențe, ilustrate. Ilustrațiunea înfățișează următoarele:

Un Român legat cu mâinile la spate, căzut în genunchi este bătut cu sbiciul de un țănoș Urgur. La spatele acestei scene, care ilustrează starea noastră politică, se vede în depărtare un foc grozav. Întreg orizontul e o mare de flăcări. În văzduh se văd urme de fulger. În zarea îndepărtată se observă niște căsoaie. O inscripție arată menirea lor: Seghedin, Vác, Cluj etc.

În colțul din sus al icoanei e un tact din „Deșteaptă-te Române“ pe note. Ear' din jos pe lângă un tricolor român e tipărit: „Românul nu pierde! — Salutări din România neatinată“. —

Atât! — Carte de aceste — cari se folosesc în România — au ajuns și pe la noi. Una, trimisă unui teolog din seminarul Blajului a fost prinsă, se vede la postă și predată judecății. — S'a făcut mare cas; a urmat cercetare și proces. Pertractarea s'a ținut la 27 I. tr. în Alba-Iulia. Carta postală a fost declarată „agitator“ și s'a hotărât confiscarea și nimicirea ei. Poate-că a fost arsă pe rug...

Acum patria maghiară e mântuită. Cu toate aceste însă:

„Românul nu pierde“.

DIN LUME.

Portul Kiao-Ciau.

Secretarul de externe al țerei nemțești a împărțit între membrii comisiunii de externe mapa portului Kiao-Ciau, cuprins de Nemți cu învoirea Chinei. Din mapă se vede, că teritoriul dat Germaniei se extinde asupra celor două peninsule, cari se află la intrarea în port, apoi asupra insulelor din launtru portului și din fața lui. Malurile uscatului aparțin și mai de-

parte Chinei. Dintre peninsule mai mare este cea dela mează-noapte. Localități mai însemnate nu se află pe nici una din peninsule. Pe mapă este arătată și extinderea zonei, în launtru căreia guvernul chinez face atirătoare dela Germania ori-ce renovări. Lățimea acestei zone este de 50 chlm. Pe acest loc se află localitățile: Kiao, Cimo și Ciu-ssung. În port se varsă două râuri: Kiao-Ho și Nante-Ho.

Ziarul „Berl. Neueste Nachrichten“ vestește, că împăratul Wilhelm a poruncit, că portul și teritoriul Kiao-Ciau, dat Germaniei, să fie supus ministerului de marină.

Mai nou se vestește, că locul ocupat de Germania e amenințat, de oare-ce în Kiao-Ciau au erupt turburări. După o înștiințare oficioasă se vede, că un marinar neamț a fost ucis și trei au perit fără urmă.

Știrea aceasta o au și ziarele engleze. Turburările aceste, făcute de Chinezi, pot să-i facă greutate Germaniei.

Guvernatorul Cretei.

Cu alegerea și denumirea guvernatorului în Creta sunt mereu greutăți. Am pomenit în numărul trecut, că e vorba de prințul George al Greciei, pe care 'l-ar vrea puterile europene. Acum se vestește din Constantinopol, că Sultanul nu voeste să îndrească de guvernator al Cretei pe prințul George. La memoriul prezentat de ambasadorul rus Sinovjev Sultanul a zis, că nu poate să se învoiască cu întărirea prințului George, căci aceasta ar fi egală cu alipirea Cretei la Grecia. Dar' ca să-și arete cinstea ce o are față de Țarul 'l-a rugat prin ambasador să pună în candidație un supus turcesc de religiunea ortodoxă.

Se zice, că Țarul nu este mulțumit cu acest răspuns. Ear' de altă parte se vestește, că e în pregătire o surprindere, anume e vorba, că adunarea națională a Cretanilor să aleagă pe prințul George de guvernator al insulei.

trăsuri și cară prin Moldova până la Maramureș. Așa aveau de gând să facă nuntașii, dar' „nu-i cum vrea omul, ci-i cum vrea Domnul“, zice o vorbă veche românească. La începutul plecării cu corabia pe Dunăre un vânt lin aburea, încât pânzele abia se umflau și vasul mergea încet; cerul era limpede și de un albastru senin, soarele își împrăștiă cu imbelșugare ale lui raze de foc și de aur; în sfârșit era o zi frumoasă: se părea că și natura voeste să iee parte la sărbătoarea nunței domnești. Dar' din vesel și senin, cerul începă a se posomorî; cu cât soarele se ridica, cu atât niște uriași nori creți se strîngeau împrejurul lui; blândețea lui raze nu mai puteau străbate grosimea negurilor; veselie nuntașilor se schimbă în înfrîngere când vântul blând și liniștit de dimineață se schimbă într-o groznică furtună, care repezea și sbuciuma corabia de credeai că acum, acum se cufundă; nici o nădejde, nici un ajutor pentru bieții drumeți; cu ce veselie și cu ce gând plecase ei și acum era cât pe aci să se înecă! Se lăsară în voia

norocului, care e așa de buclucaș; toți căzură în genunchi și cu mâinile ridicate spre cer, cu lacrimi ferbinți, cereau dela Dumnezeu cel din urmă ajutor și multa lui milă și îndurare. Trecu acea zi urgisită: trecu prăpăstioasa noapte; se ivi a doua-oară soarele; furtuna nu încetase; corabia fusese isbită de toate stâncile, însă unde nu poate omul face nimica, acolo biruiește rânduiala naturei, acolo vine ajutorul Atotputernicului; vasul a rămas nesfărmat; a doua zi începă cerul a se limpezi, vântul a mai contenit, și cătră amurgul serei, valurile duseră sbuciumata corăbie pe malul stâng al Dunărei la gura Siretului; au scăpat de acea nenorocire, pentru a da peste alta și mai mare....

Bieții nuntași au scăpat la uscat și s'au ascuns în dosul unor tufe, ear' Branda și cu Caliman s'au îmbrăcat cu haine proaste, ca să nu dea vre-un prepus cuiva că ar fi oameni cu dare de mână; când deodată se văd atacați de o bandă de hoți Bêrlădeni.

Înzădar bietul Caliman și cu tovarășii sei s'au luptat voinicește, căci nu le-a fost

Pe când marile puteri și Sultanul nu se pot înțelege în privința guvernatorului, în Creta Turcii fac cele mai mari jafuri și barbarii.

Astfel se scrie din orașul Candia, că în 29 Ianuarie Turcii s'au năpustit asupra cimiterului creștin de acolo, au stricat crucile și au spart criptele și mormintele, aruncând afară oasele morților. În launtru insulei au făcut grozave puștiuri. Ramul cel mai însemnat de bogăție economică a Cretei au fost plantațiunile de olivi (pomi de oleiu). Turcii le-au nimicit total, stirpind cu un vandalism grozav la 2 milioane din acesti pomi.

SCRISORI.

Cultură — ungurească.

Valdhid, 28 Ian. 1898.

Onorată Redacțiune!

Subscrisul de patru ani mă ocup cu plantarea de vițe americane și precum în anii trecuți așa și în anul curent, m'am adresat înaltului minister de agricultură, ca să-mi recomande, care soi de vițe ar fi mai avantajoase și dacă are la dispozițiune, pe lângă prețul fixat să-mi trimită o cantitate anumită.

Deodată cu rezoluțiunea obținută, în care 'mi-se face cunoscut că înaltul minister nu are vițe la dispozițiune, 'mi-s'a trimis și un registru, în care sunt induși mai mulți privați la cari se află felurite vițe la dispozițiune.

Deci prin o carte postală m'am adresat dlui Tokách Mihály în Pomáz și fiindcă eu nu cunosc limba maghiară am scris în limba nemțească, dar' a treia zi reprimesc cartea mea postală, pe care era scris cu creion albastru: „vissza, nix tájts“.

'I-am scris a doua-oară, dar' în limba latină, crezând, că la cas când nu ar înțelege, preotul catolic de acolo îi va putea deslășire, dar' eată că în curând earăși îmi reprimesc cartea postală cu: „vissza“ și „Magyarország csak magyar nyelven levelezésre adatik értesítés“, adică: Îndărăt, în Ungaria nu se răspunde decât la scrisori maghiare.

Poftim cultură — ungurească!

Teodor Borza, preot gr-cat.

cu puțină să scape averile sau cel puțin pe Branda din mâna hoților. Caliman căzu, pătuns de lăncile vrășmașilor, alături cu ai sei și cu inimicii de ei omorâți; numai Branda fu cruțată cu viață de cătră hoți, pentru a ei frumsețe și gingășie. Hoții au crezut că le-a căzut în mână și au prădat un vas de comerț: nici prin gând nu le-a trecut că fata ce ei răpise era fiica Domnitorului Șuşman și că acel-ce s'a luptat mai mult cu dînșii, Kaliman, e unchiul fetei.

Bêrlădenii, îndeltnicindu-se cu acest meșteșug hoțesc, trebuiau să dea zeciuială lui Haroboe din toata lucrurile furate precum și din oamenii răpiți, pentru-ca se poată avea deplină putere se facă ori-unde și ori-când acest fel de hoție. În banda tâlharilor Bêrlădeni, printre ceilalți Tătari, se aflau doi mai bătrâni, credincioși lui Haroboe pentru îndeplinirea poruncei stăpânului. (Va urma).

Din „Albina“.

I. N. Ciocan.

Biserica română din Deva.

(Urmare și fine).

— Biblioteca. —

Vestind raportul întemeierea bibliotecii parohiale, spune, că la întemeiere s'a avut în vedere trebuințele poporului și a tinerimei, alegându-se cărți de valoare din *literatura populară, apoi romanuri și romane, cărți istorice, literare și de științe, bisericesti, școlare și economice etc.*

Se comunică și catalogul bibliotecii, din care se vede, că biblioteca are acum peste 180 de cărți, potrivite pentru popor și tinerime.

Comitetul s'a îngrijit, ca să se facă și *regule la întreținerea bibliotecii și cari sunt următoarele:*

§. 4. Biblioteca parohială e menită folosinței publice în vederea scopului prevăzut în statutul organic „spre înlesnirea cărților folosite”. Poporul și tinerimea română din loc a ambelor biserici surori, inteligența română din Deva și tract, preoțimea și învățătorimea română din comitat o poate folosi, pe lângă observarea celor prescrise.

§. 2. Tinerimea școlii noastre, membrii corului bisericii, meseriași români și întreaga tinerimea școlară a ambelor biserici surori, poporul gr.-or. din Deva pot împrumuta cărți spre citire acasă, fără ori-ce taxă.

Inteligența română din Deva și comitat plătește la an 1 fl., învățătorii români 50 cr. la an, ori capitalul corespunzător, ca membri pe viață ai bibliotecii.

§. 3. Fiecare cetitor e dator, la primirea cărții a subscrie în protocolul de evidență ce se află la bibliotecarul dl învățător Toma Roșu în școală, legătura, că până la ziua luată la protocol va aduce sau trimite la mâna bibliotecarului cartea luată spre citire.

Pentru fiecare săptămână întârziată se plătește dela cărți mai mari 5 cr., dela cărți mai puțin voluminoase câte 2 cr. de fiecare săptămână.

Nime nu poate ține câte o carte sau un tom la sine mai mult de 30 de zile. Cel-ce voeste un termen mai lung are să plătească înainte după fiecare tom de săptămână 4 cr. pentru folosința excepțională.

§. 4. Cetitorul e dator a înapoia cartea la mâna bibliotecarului curată, întreagă și bine îngrijită. La din contră e deobligat a plăti bisericii prețul cărții nouă, ce se va procura.

Pentru copii minoreni sînt părinții sau tutorii responsabili.

Cartea de aur și cronica parohiei.

S'a introdus în parochie cartea de aur, în care se înscriu numele dăruitorilor pentru școală și biserică. În această carte sumele și darurile mai mici vin simplu rubricate, ear' numele binefăcătorilor mai mari vin pe o singură pagină, cu o descriere a vieții binefăcătorului din viață sau răposat.

Tot asemenea s'a introdus *cronica parohiei*, în care se vor induce întâmplările mai însemnate de peste an.

Raportul se încheie cu următoarea rugare:

Rugăm pe toți oamenii de bine a lua la cunoștință intrarea în viață a bibliotecii, a cărții de aur și a cronicei parohiale, a ne întinde frățeste mână de ajutor material și moral în scopul ce-l urmărim: de a întemeia o puternică *parohie centrală model* — pentru mărirea lui Dumnezeu și înaintarea culturii a neamului sau ales românesc.

Din ședința comitetului parohial ținută la 24 Decembrie v. 1897 (2 Ianuarie 1898) în Deva.

Presidiul: Ioan Moșiu m. p. Prim-secretarul și I. epitropul: August A. Nicoară.

Lucruri școlare.

Învățătorilor nostri și tuturor celor, cari se interesează de școala română, le atragem luarea aminte asupra următoarelor două lucruri:

I.

Foaia Pedagogică.

Foaia Pedagogică intră în anul al doilea. Redacțiunea se compune din următorii 4 profesori dela *seminarul Andreian* din Sibiu: Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa, Dr. P. Șpan și Dr. I. Stroia. Ea s'a separat cu totul de foaia „Telegraful Român” cu care apărea împreună și este cu totul neatrnat redactată de profesorii amintiți mai sus și anume pe risicul lor, de oare-ce tipografia archidiecezană a sistat cu sfîrșitul anului scoaterea mai departe a foaiei.

În nr. 1 din anul al II-lea al „Foaiei Pedagogice” eșit acum de curînd, redacția vestind cele amintite mai sus zice:

Avînd în vedere voturile adunărilor generale ale reuniunilor noastre învățătoresci, păreri ale altor factori competenți, exprimate și cu alte ocazii și la alte locuri asupra necesității unei foi pedagogice, și buna primire ce s'a făcut publicației noastre în această direcțiune, subsemnații, cari am redactat „Foaia Pedagogică” în anul expirat, credem a întîmpina consimțământul tuturor prietenilor școlii noastre naționale și al învățătorimei, dacă vom încerca, pe risicul propriu, a scoate „Foaia Pedagogică” și pe mai departe, cu programul și condițiunile cunoscute din anul trecut.

Facem deci călduros apel tuturor învățătorilor nostri și tuturor amicilor școlii, ai educației poporului și ai culturii naționale, a ne sprijini în lucrarea noastră nu numai materialicește, ci și moralicește prin trimiterea de elaborate și prin împărțirea de tot felul de știri despre afacerile școlare, învățătoresci și culturale-naționale, ca astfel cu toții împreună să facem din „Foaia Pedagogică” oglinda străduințelor noastre pentru înaintarea educației în popor și pentru ridicarea școlilor noastre populare la nivelul, la care cu toții dorim să le vedem.

Pentru a ne pute orienta asupra mărimii ediției rugăm pe cei-ce vor binevoi a abona foaia, a face aceasta cu posibilă grabă observînd, că abonamente pe credit nu putem admite. Nrul 1 se trimite ca nr. de probă, dela nrul 2 încolo revista se va expeda numai abonenților.

Cuprinsul numărului 1 (anul II.) este următorul:

Cătră onorații cetitori! — Treptele formale ale învățămîntului, II. Sintesa, de Dr. P. Șpan. — Modele de lecțiuni: Ghiociei, de Dr. D. P. Barcianu. — Din literatura școlară, de D. Comșa. — Informațiuni. — Felurimi.

Foaia Pedagogică eșe de două-ori pe lună și costă:

Pe un an 3 fl., pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei.

O recomandăm atențiunei învățătorilor nostri, ca singura foaie pedagogică, ce o avem noi Românii din Ardeal și Ungaria.

II.

Concurs cu premiu.

Comitetul central al reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei eșcrie concurs cu premiu la următoarea temă:

„*Încât s'ar pute delătura prin lăfirea cunoștințelor naturale credința deșartă și superstițiile din popor?*”

Premiul merit lucrării celei mai bune este de 15 fl. și constă din doi galbini împărătești.

Operatul are să fie de 2—4 coale format cuart. Terminul lucrării este Duminica Tomei anul 1898, pe când operatul e de a se substerne la comitetul central dimpreună cu epistola sigilată, pe care va fi scrisă devisa concurentului, ear' în lăantru sub sigil numele aceluia.

La premiul acesta pot concurge numai învățătorii actuali din cercul reuniunii.

Din ședința comitetului central al reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei, ținută în Gherla, la 22 Ianuarie st. n. 1898.

Ioan Papiu,
preposit, preș.

Dionisiu Vajda,
prof., secretar.

Invitare de abonament.

Cu 31 Decembrie v. 1897 a încetat abonamentul la „Foaia Poporului” pe anul ce s'a sfîrșit. Onorații cetitori sînt rugați a-și renoi abonamentul cât mai curînd ca să nu fim siliți a înceta cu trimiterea foaiei.

„Foaia Poporului” va fi și în viitor, ceea-ce a fost în trecut, *luptătoare pentru câștigarea drepturilor naționale, apărătoare a drepturilor poporului român și o povăzuitoare sinceră a țărânului și oamenilor dela sate în afaceri de politică națională, economie, literatură etc.* Ea va eși ca și până acum, *ilustrată și prețul va fi același și adecă:*

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . 3 fl. (6 coroane)

Pe o jum. de an . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg . . . 15 lei

Pe o jumătate de an . . . 7 lei 50 bani.

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum le-am trimis deodată cu foaia și *mandate postale (posta utalvány)*, cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe coupon, așa că trimiștorul nu are decât să-și scrie numele sau și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la poștă.

Abonenții noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și ceteș, însemnînd posta din urmă.

Deschizînd deci nou abonament la „Foaia Poporului” rugăm pe toți prietenii și spriginitorii nostri și ai cauzei naționale, să nu ne lipsească de prețiosul lor sprigin și se lătească foaia în cercul cunoștințelor lor. Noi ne vom strădui a le da, ca și în trecut, o foaie bună, folositoare și cu frumoase ilustrațiuni.

Administrațiunea

„Foi Poporului”.

Vieța și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei

1457—1504

de George Cătană, învățător.

(Urmare.)

Polonii văzându-se strimtorați de Moldoveni, cari străbătuseră până în inima Poloniei, încheiară cu Stefan un tractat de pace arătându-se ca îndatorați către Domnul Moldovei; despre vasalitatea Moldovei nu se aminteste nimc. Din acel tractat încheiat în Aprilie 1499 extragem numai următoarele: »Regele polon leagă pace vecinică cu Moldova și uită toate cele pățite dela Stefan, pe care îl numește »prietenul nostru cel sincer iubit«. (amicus nobis sincere dilectus).

»Să jură că va fi amic cu amicii lui și inamic cu inimicii lui; că nu va adăposti în regatul seu vre-un dușman al lui Stefan-Vodă sau vre-unul care ar umbla după tronul Moldovei, că atunci când Stefan ar fi silit să fugă din țeara lui, Polonia îi va fi deschisă lui și familiei lui, ca și boierilor și supușilor lui, și-l ajută să-și recapete tronul; când regele Ungariei ca și al Poloniei vor primi războiu contra Turcilor va fi dator să meargă și Stefan cu toată puterea Moldovei; precum dacă asupra lui Stefan se va scula Turcul, amândoi regii se îndatorează să-l apere totdeauna pe el și țeara lui, stând totdeauna cu el și lângă el«. Nu mult după încheierea acestui tractat Balibeg veni cu 80.000 de Turci ca să pustiească Polonia.

Albert Craiul nu mai era în stare a-și apăra capul. Albert desnădejduise, el numai în Dumnezeu mai avea speranță că-l va mântui și Dumnezeu i-a ajutat.

O iarnă cumplită veni repede, o iarnă cum nu mai fusese nici-când; neaua era atât de mare de nu puteai să te miști din loc; gerul era așa de grozav, încât îți îngheța sângele în vine. Turcii cari nu erau dedați cu așa o iarnă aspră muriau cu miile; peste 40.000 rămăseră morți de ger și de foame, ceilalți se reinturnară prin Moldova în Turcia; dar nu scăpară nici ei, căci Stefan ca să-și răsbune asupra Turcilor, cari îi făcuseră atâta stricăciune, îmbracă oastea sa în haine poloneze și se luă după ei. Sermanii Turci! ei credeau că au de lucru cu o armată po-

lonă dar' s'au înșelat, căci această oaste era moldoveană și căzu ca un trăsnet asupra lor la Prut. Din 40.000 de Turci câți scăpară de frig și foame din Polonia, numai 10.000 putură să treacă Dunărea, ceilalți fură uciși de armata lui Stefan. Stefan își îmbrăcase oastea în haine poloneze pentru-ca să nu-și strice prietenia cu Sultanul, făcându-l astfel a crede că nu el, ci Polonii au învins și alungat pe Turci.

Astfel din 80.000 de Turci și peste 100.000 de cai câți erau când plecaseră asupra Polonilor, numai 10.000 ostași mai văzură patria lor. Ceialalți erau în sinul lui Mohamed, profetul lui Allah.

În vara a. 1503 Tătarii intrară și prădară de nou Polonia și se întoarseră

Regele României Carol I.

încărcați cu prăzi și duseră până la 40.000 de oameni în robie. Stefan-Vodă intra și el fără de veste cu oastea în Polonia, cuprinse tot ținutul dintre Nistru și Carpați, loc ce se numia Pocuția și-l luă în stăpânirea sa, sub cuvânt că fusese al Moldovei și că cu nedreptate i-se luase.¹⁾ Atunci principii creștini se puseră cu rugămintă pe lângă Stefan ca să dea îndărăt Polonilor acel ținut. Stefan la rugările lor cele multe și mai mult din cauza bătrânețelor și durerilor sale de picioare, dede înapoi Poloniei acest ținut de bunăvoia sa.²⁾ Aceasta fusese cea din urmă faptă și cel din urmă semn de viață al marelui Stefan, căci el bolnăvit căzu la pat și stăpăna moartea liniștit. (Va urma).

¹⁾ Cromer. ²⁾ Cromer, Ureche, Șincai.

Regele României Carol I.

— Vezi ilustrația. —

Înfățișăm azi portretul Mai. Sale Regelui României, Carol I. Sînt trecuți 30 de ani, de când El a fost ales de Domnitor al României, care atunci era un principat supus Turciei. În acest restimp El a condus așa de cuminte țeara, încât ea a înaintat pe toate terețele și în războiul din 1876—7 și-a câștigat neațîrnarea. Regele Carol este unul din cei mai înțelepți Domnitori și România Lui are să-și mulțumească în locul ăntău, că e cinstită și cu vază între statele Europei. Regele Carol pe lângă înțeleapta cărmuire, a făcut din venitele sale mai multe așezăminte, spre folosul țerei. Cel mai nou din aceste este pentru țărani *Orfelinatul agricol*, despre care am scris în numerii trecuți și despre care eată ce zice între altele jurnalul »Societății centrale agricole« din România:

»Fapta Suveranului e o continuare potrivită vremilor noastre a vechilor obiceiuri ale Domnilor țerei.

»Când vechii Domni repurtau vre-o grea învingere sau scăpau de vre-o mare nenorocire, clădeau, în amintirea aceleia mai întotdeauna câte o biserică sau câte o mănăstire.

»M. S. Regele Carol I. deplin înțelegător al trebuințelor mai moderne și de progres ale țerei, clădește — în amintirea scăpării de primejdie a prințului moștenitor — un orfelinat agricol, care să contribuie la ridicarea morală a muncitorilor de pământ, cari »sînt razimul țerei pentru viitor, după-cum au fost mântuirea ei în trecut«.

PARTEA ECONOMICĂ.

Peronospora.

Mijloace de apărare împotriva peronosporei.

(Urmare.)

Sporele sau sămînțele de vară se ivesc pe toate părțile verzi ale viței, dar' cu deosebire pe dosul frunzelor și mai târziu și pe struguri și formează petele amintite mai înainte. Sporele de vară se

răspândesc mai cu seamă prin vînt. Răspîndirea lor și molipsirea viilor ține de primăvara până toamna târziu.

Sporele iernate, dimpreună cu corpul peronosporei se desvoaltă în viță, dar' cu deosebire în frunze și iernează în frunzele uscate.

Nu ar fi deci rău a aduna încât se poate frunzele și a le arde, căci prin aceasta împedecăm răspîndirea peronosporei în anul următor. Anume din sporele iernate în frunze se desvoaltă cele dintău spore de vară, cari infuziază frunzele, ivindu-se pe dosul lor petele amintite mai înainte.

Pagubele făcute de peronosporă stau mai înainte de toate în aceea, că atacă frunzele, de oare-ce frunzele molipsite sînt

impedecate în lucrare și de obicei se și nimicesc, de oare-ce se uscă înainte de vreme și cad jos.

Dar' peronospora atacă și strugurii și face de se uscă boanele și cad jos; vinul stors din struguri atacați de peronospora are preț scăzut.

Peronospora atacă și vițele tinere le nimicește și le împedecă în desvoltare.

Vițele atacate sunt foarte gingașe de frig și îngheață și dacă nu-i iarnă mare. Aceasta e cauza, că de când s'a răspândit peronospora, foarte des se întâmplă de îngheață vițele.

Paguba făcută de peronospora stă peste tot în aceea, că împedecă lucrarea vițelor și astfel se împuținează roada.

Trebue deci să ne nisuiam a împedeca lățirea peronosporei, spre care s'fârșit avem mijloace și purcedere probată, pe care dacă o urmărim regulat, putem scuti vițele de viie de pustiirea peronosporei.

Purcederea aceasta este, că stropim vițele cu o amestecătură de aramă. Anume sporele (sămânțele) se așează, duse de vânt, pe părțile verzi ale viței, mai cu seamă pe fața frunzelor. Acolo în împrejurări priincioase, adică dacă au umezeală și căldură, se desvoaltă și atacă frunzele. Dacă însă vin în atingere cu o amestecătură de aramă topită, se nimicesc și frunzele și vițele sunt mântuite de atacul lor. De aceea este de lipsă a stropi toate părțile verzi ale viței, dar' cu deosebire fața frunzelor, așa ca amestecătura de aramă, ca o pată, să ude toată fața frunzelor. De aceea este de lipsă stropirea bună și regulată. Amestecăturile de aramă nu sunt primejdioase pentru cei-ce mănă strugurii sau beau vinul; este însă bine a spăla strugurii stropiți tare, de oare-ce se strică și gustul strugurilor și poate să ne pricinuească durere de stomac.

Dintre amestecăturile de aramă, folosite pentru stropit, după încercările din țeară și din străinătate este mai bună și mai potrivită pentru întrebuințare galița (galița vânăta), amestecată cu var stins. Aceasta se numește amestecătură de Bordeaux (Bordo). Dacă nu avem var putem să amestecăm galița cu sodă topită. Aceasta se numește amestecătură de Burgundia.

Amestecătura de Bordeaux (Bordo) se alcătuește din galiță, var și apă amestecate în măsură deosebită. Cele mai potrivite amestecături sunt acele, cari conțin 1, 1½ și 2% de galiță; s'a folosit și mai multă galiță, dar' e fără folos, de oare-ce efectul nu e mai mare și astfel e numai pradă de galiță.

Cele mai bune amestecături sunt următoarele:

a) Amestecătura de 1%:

100 de litre apă,

1 chilogram galiță,

1 chilogram var stins.

b) Amestecătura de 2%:

100 de litre apă,

2 chilograme galiță,

2 chilograme var stins.

Modul de pregătire a amestecăturii e următorul: galița (galiță de aramă, peatră vânăta) curată o sdrobim (pisăm) și o topim în apă caldă, cam un chilogram de galiță în 3 litre de apă.

(Va urma).

O trebuință arzătoare.

Fiecare comună își are preotul seu, pregătit pentru chemarea aceasta timp de câte 16 ani și îndeosebi cei 4 ani din urmă numai chiar pentru ea. Pregătit anume este și notarul și învățătorul din fiecare comună. Dela un timp încoace lumea a început a se împrieteni și cu părerea, că medicii (doctorii) ar trebui să fie aplicați în număr cât mai mare; de aici a urmat, că fiecare cerc și oraș, ba chiar și satele mai mari au cel puțin câte un medic. În cele economice mai bine s'a purtat grije de trebile pădurilor; de aceea fiecare cerc pretorial își are silvicultorul seu, care, cu legea cea aspră silvanală (de păduri), va avea să pună stavilă pustiirii pădurilor, cum și să umplă cu arbori locurile pleșuge.

Toate acestea sunt bune și frumoase. Nime nu trage la îndoială marea trebuință, ce o avem de: preoți, învățători, notari, medici, silvicultori ș. a.; dar' tot așa, de nu și mai mare trebuință se simte de povățuitori bine pregătiți în toate științele economice — economi teoretici și practici, — cari să fie în stare a vindeca nenumăratele boale, lipse și neajunsuri, de cari suferă economia peste tot.

Chiar și cel din urmă sătean a ajuns să vadă, că în modul de până acum nu mai merge. Prea sunt mari trebuințele vieții și prea multe se cer din toate părțile; ear' în asemănare cu aceste trebuințe și cerințe venitele lui nu mai ajung. Când mai vine apoi și câte un an rău peste capetele plugarilor, cum a fost cel trecut, atunci ei sunt bătuiți nu numai de Dumnezeu, dar' și de toți sfinții.

Din pricina, că nu se poate ține cumpănă dreaptă între câștig și cheltuele, plugarii sunt îngropați — mare parte — în datorii și trebue să primească plini de îngrijire viitorul, care li-se arată atât de posomorât; ear' de acest simțământ sunt și trebue să fie cuprinși toți cărturarii cu adevărată tragere de inimă și cu durere față de nevoile țăranului. Și cu tot dreptul, pentru-că numai dând înainte țăranul, se vor pute bucura de o soartă mai bună și cărturarii și numai cu chipul acesta vor prinde aripi meseriile și negoțul și se vor pute însuși științele și artele.

Starea țăranului nostru — pe cum se vede — trebue deci scoasă din înfun-

dătura, în care a ajuns. Lui trebuie să i-se dea prilej a vedea și învăța lucruri mai bune. Căci, suntem siliți să recunoaștem, că multe sunt de îndreptat cu privire la modul, în care se poartă azi economia la noi.

Schimbând s. p. economia de 3 hotar, sămănând în măsură mare plante de nutreț, cum sunt lăptăna, trifoiul ș. a., replantând locurile, unde vița de vie a fost pustiită de filoxeră, canalizând locurile mlăștinoase, cultivând cu plante potrivite coastele dealurilor, ce stau goale, neaducând nici cel mai mic folos, întocmind grădini de pomi și legume, prăsinț stupi, cultivând frăgari și vermi de mătășă, hemeiu, napi de zahăr ș. a., prăsinț soiuri mai alese de vaci, cai, oi, porci, capre și galițe, învățând a îngriji și folosi mai bine gunoierul ș. a., toate aceste știindu-le sătenii noștri, cine s'ar mai îndoi, că ei nu și-ar pute înmulți venitele având puțința de a da înainte?

Dar' vai! „Mult e pân' departe!“ Și de sine ni-se îmbie întrebarea: Cine să povățuiască pe plugari spre acest s'fârșit?

Preotul, când ese dintre zidurile seminarului, n'are nici închipuire despre o bună economie și tot așa și notarul, învățătorul și alți cărturari, pregătiți anume a trăi și lupta pentru binele și înaintarea poporului. Și că din această pricină urmează rele foarte mari, vom cerca a dovedi prin o singură pildă.

(Va urma.)

Prăsirea galițelor.

(Urmare).

Boalele galițelor.

Precum și celelalte animale domestice, așa și galițele au lipsă nu numai de o îngrijire regulată și atentă și nu se poate a se îndestuli numai cu nutrirea, ci recer ca starea sănătății să fie în măsură recerută supravegheată. Un prăsitor de galițe, care nutrește galițele sale regulat, le îngrijește atent și este la cumpărarea lor cu băgare de seamă, n'are să se plângă mult de boale în cotețul galițelor.

De multe-ori nici nu observă proprietarul galițelor boale mai ușoare, care în cele mai multe cazuri trec de sine și numai atunci se convinge prăsitorul, că boala s'a înrădăcinat, când animalele nu mai voesc a mânca, când își lasă aripile supărat în jos și când nu mai vreau să mai știe de cotețele lor. Când va fi însă convins despre boala ivită, n'are a se pripi cu darea medicamentelor ce le are la îndemână, ci să cerceteze înainte de toate cauzele boalei și așa după starea faptică a originii boalei să acomodeze cura sa.

Când cumpărăm galițe nouă, sau aducem galițele noastre îndărăt d. e. dintr'o expozițiune, avem să le ținem 8—14 zile separate de celelalte, în care timp putem

să facem observațiunile noastre exacte cu privire la starea sănătății. Avem să dăm galițelor înainte de toate un nutreț bun, moale și să versăm în fiecare litru de apă de beut câte 5—6 gr. vitriol de fer și dacă este cu puțință avem să întrebăm pe proprietarii de mai înainte despre specialitatea nutririi avute până atunci, sau să cercăm a afla cu nutririi de probe materiale de nutrire, de care su fost date galițele până atunci și care le prieste.

Galițele sănătoase au o privire clară, limpede și luminoasă, este atentă la împrejurimea ei, are pene lucii, netede, cari se lipesc la trup, o creastă și bărbie deschisă roșie. Respirarea nu se poate vedea, nici auzi, în urmă nu este iertat să observăm o cursură din ochi, nas sau cioc. Pelița mucoasă a gurei are să aibă o culoare sănătoasă roșie de carne sau rosa, dar' nu roșie întunecată, galbină sau palidă. Penele au să fie curate de insecte.

Galița sănătoasă stă sau șede de tot liniștită, sau își curăță, ordonează penele sale, sau le unge cu grăsime, pe lângă ce se uită cea mai mare parte la pământ și ciupește și scormolește din când în când în pământ, pe lângă ce croncănește, cotcorozește, găgăește sau cântă voios, dar' și limpede. Excrementele ese regulat. Scârna însăși nici este prea viitoare, nici prea apăsătoare, ci are să fie coherentă. Penele pe lângă șezut au să fie curate.

În cas, când un animal este bolnav arată starea lui de boală prin aceea că nu mănâncă, n'are apetit, sau din contră este prea lacom la mâncare și are sete. Se separează de camarazii sei, șede trist și fără voe într'un unghi. Din când în când își lasă capul și aripile jos, își ascunde capul între pene și este foarte somnoroasă sau se poartă altminteru în mod bătător la ochi. Penele devin cu timpul sburlite, spérloase, fără culoare, animalul slăbește din zi ce merge până când pier.

Prăsitul atent are să separeze îndată ce observă una din semnele zise, animalul bolnav de cei sănătoși și să-l aducă într'un coteț cald, liniștit, ferit de curent și umezeală, anume întocmit pentru galițele bolnave, ca așa să le poată îngriji și observa mai ușor.

(Va urma).

Iuliu Bardosy.

Locuri bune pentru neguțetori.

Anul trecut am publicat mai multe locuri bune pentru neguțetori și în unele locuri s'au și așezat neguțetori de ai noștri și le merge bine. Continuăm acum cu publicarea de astfel de locuri și rugăm pe cetitorii noștri, să ne facă cunoscute locuri potrivite pentru neguțetori.

Din Bania ni-se scrie, că acolo se află de vânzare o prăvălie, cu prețul cam de 800 fl., loc foarte bun de vânzare, cu dreptul de birt. Atragem luarea aminte a neguțetorilor noștri. Cei cari se interesează, să se adreseze la dl Ioan Mărian, în Bania, (posta Bozovicu).

Frigurile.

(După revista populară „Albina“).

(Urmare și fine).

Ce leac să luăm?

Pentru-ca pătimașul să scape de friguri, când acestea s'au declarat, trebuie să iee vre-un leac, altfel nu scapă de boală mai multe săptămâni sau chiar mai multe luni. Trebuie de a lua un leac în contra acestei boale, este neapărată la oamenii slăbiți prin prea multă muncă, prin mâncare neîndestulitoare.

Cea dintâiu povață ce putem da pătimașilor e ca să se hrănească bine și să se odihnească.

Știința medicală a găsit, pentru a vindeca frigurile, un leac foarte prețios, care se numește chină sau chinină.

Cum trebuie să iee cineva chinina?

Chinina se dă în mai multe feluri, după forma frigurilor. De cele mai multe-ori ajunge să întrebuintăm chinina cunoscută sub numele de sulfat de chinină, care se găsește la spîțarie sub formă de praf. Unui copil de un an se dă 10 centigrame, unuia de 2 ani 20 centigrame, unuia de 3 ani 30 centigrame. Când frigurile sînt strașnice sau când copilul e voinic se poate da cu ceva mai mult decât am spus mai sus. Copilor până la 15 ani ajunge să le dăm o jumătate de gram, ear' când frigurile sînt mai înrădăcinate putem da până la 8 centigrame într'o zi.

Nu se dă chinină chiar în timpul în care bolnavul e prins de friguri, căci atunci nu-i folosește. Trebuie să așteptăm să-l trezească frigurile și să potrivim a-i da chinina cu 4 până la 5 ciasuri înainte de vremea când știm că-l încearcă frigurile.

Pentru-ca să tăiem cu deservire frigurile la un bolnav să nu ne mulțumim a-i da numai într'o zi, ci mai multe zile de-arîndul.

Chinina se găsește sub formă de praf, foarte amar, care se poate bea cu apă, vin ori țuică; din cauza amărăciunii o putem lua mai lesne într'o foiță de țigare în care se învelește pravul, pe care-l punem pe limbă și-l înghițim, fără a mesteca cu o înghițitură de apă.

Chinina se mai poate lua ușor dacă turnăm peste ea într'o ceașcă de cafea neagră feartă; cafeaua face ca chinina să fie mai puțin amară.

De oare-ce este leacul cel mai bun în contra frigurilor, e de dorit ca să o găsim în fiecare casă, când e vorba de familii ce locuiesc la țeară. Prin chinină nu se otrăvește cineva decât când ar lua de 10 ori mai mult decât trebuie, pentru a tăia frigurile. Chinina fiind o doctorie așa de folositoare, ar trebui găsit un mijloc pentru-ca și țărani să o poată cumpăra pe un preț mai ieftin.

Ce leac luăm când n'avem chinină?

Ce s'ar pute întrebuinta la țeară, în locul chininei, când aceasta ar lipsi cu deservire? Un leac care poate înlocui chinina, când aceasta ne lipsește, e floarea de țintaulă, din care se ia 20 grame și se ferbe în 250 grame apă, în timp de un sfert de cias; din această fertură se vor lua două linguri pe zi. Și despre pelin se crede că poate lecu frigurile, să pisează pelin verde într'un vas, zama se stoarce într'un păhar; din această zamă se va lua de 2 ori pe zi, câte o jumătate ceașcă de cafea în timpul când cineva e prins de friguri. Nu putem pune un preț mare pe aceste leacuri, căci nu isbutesc decât când frigurile sînt ușoare.

Cum ne păzim de friguri?

Cum ne putem apăra în contra frigurilor?

Fiecare țeran trebuie să îngrijească de curățenia curței, să astupe și să sece apele mocirloase de pe lângă fântâni.

Locuințele trebuiesc clădite pe locuri ridicate și uscate, pentru a înlesni scurgerea apelor.

În jurul locuințelor e bine să se sădească pomi mari și deși, despre partea locurilor băltoase. Apa de beut să fie pe cât se poate de isvor. Hrana să fie îndestulătoare și întăritoare; beuturi spirtoase folosesc numai în mică cantitate, atât cât se pună sângele în mișcare mai repede. Să nu se culce cineva pe pământul gol, mai ales când e inferbântat.

Mulți oameni scapă de a nu fi prinși de friguri, luând din când în când chinină.

Fântânile din care se ia apa de beut trebuie să nu fie ținute descoperite; când ne-am încredințat că apa e rea și nu o putem înlocui cu apă de isvor, e bine să nu o bem decât după-ce am fert-o. Lucrările pentru a seca bălțile trebuie să le facem primăvara sau iarna. În locul bălților și mizeriei pe cari am isbutit să le secăm, trebuie să sădăm pomi; s'a recomandat în acest scop să se cultive plante cari se chiamă floarea soarelui, care trage foarte multă apă din pământ. Topilele pentru cânepă trebuiesc scoase din cuprinsul satelor; tot asemenea și locurile de grădinarie în cari se cultivă zarzavatul.

Nu e bine să lăsăm deschise în timpul nopții ferestrele odăilor în cari dormim. Deasemenea nu trebuie să lăsăm pe copii a mânca fructe necoapte, cum se întâmplă pe la munte, unde copiii își umplu de dimineată stomacul cu prune necoapte, după care apoi beau apă. Muncitorul să nu lucreze mai mult decât îl îngăduie puterile lui.

Încheiem aceste puține cuvinte, îndemnând pe locuitorii dela țeară, a cere cât mai des ajutor în contra frigurilor dela medic. Bolnavii de friguri, ca și cei de alte boale, să nu-și mai peardă vremea umblând după descăntece, căci acestea sînt zădarnice.

Dr. V. Oprescu,
profesor. — București.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Comitetul central în cele două sedințe din urmă, ținute zilele acestea, a luat următoarele hotărâri:

De membri ordinari ai Reuniunii au fost primiți următorii: Petru P. Poș, jude la tabla reg. în pens. din Sibiu; Ioan Mateiu, paroh în Sebeșul-de-sus; comuna politică Sebeșul-inf.; Ioan Doican, proprietar; Toma Fluxe, primar; George Ivan, notar; Iosif Măierean, econom; Ioan Micu, proprietar și Adam Roman, proprietar — toți din Sebeșul-de-jos.

Secretarul Reuniunii raportează că părintele *Constantin Prie* din *Săcădate* a adus la cunoștința comitetului, că după ce n'a putut câștiga împreună lucrarea inteligenței din *Săcădate* pentru ținerea adunării generale a Reuniunii acolo — declară a nu fi în poziție de a primi de astă-dată Reuniunea în *Săcădate*. În urma acestora biroul Reuniunii s'a folosit de bunul prilej dat de frunțașii din Sebeșul-de-jos, unde au conchemat adunarea generală, care s'a și ținut în această comună la 21 Noemvrie 1897. La această adunare în locul răposatului Iosif Pop, a fost ales de vice-president al Reuniunii cu toate voturile dl. *D. P. Barcianu*, prof. seminarial, din Sibiu; s'au aprobat socoteliile Reuniunii pro 1896; s'a votat comitetului mulțumită și recunoștință pentru lucrările săvârșite pentru propășirea Reuniunii; tot cu acel prilej s'a pus temelie pentru întocmirea unei *tovarășii agricole* și unei *„Însoțiri de credit sătești sistem Raiffeisen“* în Sebeșul-de-jos, înscriindu-se la cea dintâi 18, ear' la a doua 36 părtași.

La 14 Noemvrie 1897 presidentul *D. Comșa*, însoțit de secretarul *V. Tordășianu* au luat parte la împărțirea banilor fondului proprietariilor din *Mohu*, împărțire făcută prin hotărârea părtașilor, amăsurat căreia din fondul de 9858 fl. 96 cr. s'a dat 500 fl. fondului de asigurare a realităților (case-or și celelalte) contra focului; 1000 fl. comunei bisericesti pentru susținerea școlii gr.-or. din *Mohu*; 100 fl. la fondul pompierilor; 2010 fl. s'au trecut la însoțirea de credit drept cote a 100 fl. pentru 210 părtași și 6248 fl. 96 cr. s'au trecut la fondul neatacabil al însoțirii.

S'a luat la cunoștință, că „Însoțirea de credit sistem Raiffeisen“ din Apoldul-român a solvit la casa Reuniunii 10 fl. pentru 200 coale registre de contabilitate; mai departe, că parohului *Vasile Mereș* din B. d. i-s'a vândut $\frac{1}{2}$ chlgr. sămânță de napi englezești (pentru mirișii) cu 2 fl. 20 cr.; apoi că dl. prim-pretor *P. Draghiș* a administrat 109 fl. — taxe încasate dela membrii Reuniunii cu locuința în cercul Săliștei; onorabila primărie din Bungard 8 fl.; prim-pretorul cercului No-rich 24 fl. dela membrii cu locuința în acel cerc pretorial.

În sedința din urmă, ținută la 31 Decemvrie n. 1897, comitetul a luat la cunoștință cu adâncă părere de rău, trecerea la cele eterne a mult vrednicului membru din comitet *Dr. Aurel Brote*, care a răposat la 16 Dec. n. 1897; s'a luat la cunoștință, că biroul a depus o cunună pe sicriul răposatului cu inscripția „*Neobositului sprijinitor și tovarăș*“, cunună ce a fost depusă prin presidentul *D. Comșa*, secretarul *V. Tordășianu* și membrul din comitet *Dr. P. Șpan*, dintre cari primul a ținut o vorbire pătrunzătoare despre vredniciile celui-ce a părăsit pentru totdeauna Reuniunea, pentru a cărei înaintare mult a muncit și obosit. (Va urma).

Sfaturi economice.

Gunoirea straturilor de spargă.

Straturile de spargă sunt de a se gunoî peste iarnă, îndată ce îngăduie timpul. Spre acest scop se pot folosi următoarele: gunoî bun de grajd, zămă de gunoî cu putere — îndeosebi din privăzi — zoale rămase dela spălat, sânge dela măcelari, compost bun și gunoî măiestrit s. p. făină de oase și sânge. Se gunoiesc însă nu numai straturile, ci și cărările de printre ele; de aceea cărările vor fi săpate atât de adânc cât stau plantele, punându-se în săpături gunoîul și peste el pământul.

Ca hamurile se țină mai mult.

Hamurile uscate și întărite se ung bine cu săpun, se spală cu o perie și se pun pentru-ca să se uște într'un loc mai calduros, însă nu prea ferbinte. Părțile din lăuntru se freacă cu senu, înainte de a se fi uscat de tot. După aceea trebuie lăstate timp mai îndelungat (cam 11 ciasuri) într'un loc calduros. Peste vară această lucrare se poate săvârși afară în liber. Murdăriile se rad cu un cuțit timpit. Făcându-se această curățire mai de multe ori peste an, hamurile vor rămâne neîncetată mlădicase și vor ține mai mult.

Muschiul se departează.

Muschiul se înlătură de pe lemne, petri, coperișe și pereți, așa că obiectele cuprinse de mușchi se freacă cu zămă de var, stins de curând, în care se pune și puțin vitriol de fer. Muschiul pierе și se poate spăla și depărta cu ajutorul unei perii.

Plantarea de pomi roditori prin vii.

În vii se nu se planteze nici-odată pomi roditori a căror coroană este prea dezvoltată, de oare-ce umbresc vițele pe o suprafață prea mare.

Printre vițe se nu se planteze, cum este obiceiul, nuci, nici meri cari au o coroană prea dezvoltată, ci mai ales ci-reși, vișini, persici, pruni și cât se poate de rari, pentru ca să nu se influențeze producțiunea vici.

Stâlpii de lemn.

Stâlpii de lemn, meniți a fi bătuți în pământ, se păstrează mai mult timp fără a intra în putrezire, dacă se vor unge la partea cu care se viră în pământ, cu ulei de in, care se va ferbe cu cărbune pisat, până-ce va fi ca o văpseală de oleu. Lemnul asemenea pus durează în pământ mai mult chiar decât ferul.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

B. S. în Comloșul m. și abonentului nr. 4241. La întrebarea despre socialiști, vă răspundem, că nici la un cas nu este bine să vă amestecați cu ei, cu atât mai mult, că sunt Unguri și Jidovi, cari vă pot ușor înșela. Ceea-ce făgăduiesc ei, nu se poate împlini, căci nu atrănă dela ei.

Știri economice.

Mișcarea țeranilor din Austria.

Asociațiunea generală a țeranilor din Austria a făcut în sedința primei secțiuni ținută zilele acestea la Viena, următoarea propunere, care s'a primit cu unanimitate: „Considerând starea generală miseră, în care se află populațiunea agricolă și care ia din zi ce merge dimensiuni tot mai mari; considerând mai departe, că nici una din promisiunile făcute: precum organizarea în societăți după profesii, schimbarea determinațiilor provisorului cu Ungaria, reforma burselor de produse, micșorarea birului pentru țărani, nu s'a împlinit; și, în fine considerând, că conchetearea înunirei agrare austriace a devenit imposibilă, se propune, că în timpul dela finea lui Februarie până în 6 Martie 1898 să se conchete la Viena, „o întrunire de nevoie a gospodărilor austriece“ cu următoarea ordine de zi: 1. Protest în contra protejării importului făinei din Ungaria peste 30 Aprilie 1898. 2. Conchetearea definitivă a anchetei asupra reformei burselor de produse, care de atâtea ori a fost anunțată. 3. Luarea de măsuri pentru împedecarea concurenței transatlantice. 4. Schimbarea legii referitoare la impozitul după venitul persoanei și 5. Comunicarea cu privire la înființarea unei centrale pentru pregătirea convențiilor comerciale“. Publicând această înștiințare, suntem în poziție a împărtași cercurilor noastre țărănești — zice „*Patria*“ din Cernăuți — că dl. *Dr. Popovici*, îndată după sosirea sa din Viena, care va urma zilele acestea, va căuta prilejul de a se sfătui cu alegătorii sei plugari asupra acestor lucruri de interes pentru ei.

Școală de lăptărie. În scopul de a da o întindere cât mai mare culturai vacilor o școală de lăptărie a fost întemeiată la moșia Laza din județul Vaslui. Școala va ține cu începere dela 15 Ianuarie și până la 15 Iunie. Oameni cunoscători și plătiți de ministrul domeniilor vor preda lecții asupra mulșului vacilor și al oilor și asupra modului de a transforma lap'ele în brânză și smântână.

Tîrgul din Giula. D spre tîrgul de iarnă din Giula, ținut săptămîna trecută s'a vestesc următoarele: Porci au fost puțini, numai din Giula, de oare-ce tîrgul de porci este oprit de 4 ani. Vite cornute au fost la 4000 și au trecut aproape mai toate. Vacile s'au vîndut cu prețul de 60—150 fl. vitei cu 30 până la 60. Vite îngrășate cu câte 26—28 fl. de maja metrică. Cai au fost la 8000. Cei mai frumoși i-au cumpărat cumpărători din țări străine. Caii de ham s'au vîndut cu prețuri scăzute.

Opreliște de transportul vitelor.

Ministrul de agricultură unguresc face cunoscut, că guvernul Bosniei și Hertegovinei a oprit din pricina boalei importul de porci din întreagă Ungaria; tot asemenea este oprit a duce vite, din pricina durerii de gură și de unghii, din următoarele comitate de ale noastre: Alba-de-jos, Hunedoara, Târnava-mică și mare, Caraș-Severin, Timiș, Turda-Arieș, și Torontal.

Legea minelor.

De mai mult timp se vorbește, că se va reforma legea minelor, respective patenta, care regulează afacerile de mine. Camera comercială din Arad a prelucrat un proiect, în care se arată schimbările ce ar fi de lipsă. Proiectul l-a subțernut la ministru de finanțe.

CRONICĂ.

Alegeri. În Deva s'a făcut săptămâna trecută alegerea de protopop gr.-or. A întrunit dl Nicolau Șinca, paroh în Biscarea, 23 voturi, ear' dl George Roman, paroh în St.-Miclăușul-mic, 5 voturi. Al treilea candidat, dl Cotuș, n'a primit nici un vot.

— În Toracul-mic s'a făcut alegerea de preot la biserica rom. gr.-or. de acolo. A fost ales teologul absolut din Toracul-mare Gavriil Secoșan, cu 200 de voturi, față de 26 ale preotului din Sag. Al treilea candidat a fost teologul absolut din archidieceasă Iosif Eăescu. Alegerea — laudă parochienilor — s'a petrecut în cea mai deplină rânduială.

— Totodată amintim, că în Hațeg a fost întărit de protopop de către consistorul din Sibiu, părintele T. V. Gheaja.

Nici un strop dela Jidan! Din părțile Turzii ni-se serie următorul lucru înveselitor: Cu mare bucurie trebuie să vă vestesc, că în comuna Șutu toți oamenii în ajunul Botezului, când umbla preotul cu crucea, s'au legat cu jurământ că nu vor mai bea vinars dela Jidan. Laudă 'i-se cuvine pentru aceasta dlui preot Ștefan Mariș și economului Vasile Popa, cari au îndemnat poporul ca să se lapede de a mai bea otravă jidovească. După pilda Șutenilor vor urma și comunele vecine, pe cari le-au adus la sapă de lemn un Jidan din Hășmaș, care venise aici numai cu băta și acum ține zece sate în arândă și 'i-s'a dus vestea, că are bani mulți.

Un abonent.

Daruri pentru biserică. Tribunei 'i-se serie din Moldova-nouă, despre frumoase daruri bisericesti: „Lucrătorii dela agenția din Sămlin, sub conducerea lui George Stăroia, au dăruit sf. biserici 14 stihare de mătășă pentru prunci în preț de 148 fl. Locuitorii dela agenția din Baziaș, sub conducătorul Vasile Călescu, au dăruit 2 steaguri de mătășă roșii în preț de 140 fl. Dl paroh Traian Silviu Oprea a îmbrăcat de nou evangelia și două steaguri negre în preț de 48 fl. Locuitorii dela agenția din Neoplanta, sub conducătorul Iulian Vinchioi, două felinare în preț de 27 fl. Locuitorii dela agenția din Panciova, sub conducătorul Costa Verdețu, 4 candelă de argint china în preț de 36 fl. Lucrătorii dela agenția din Orșova, sub îngrijirea lui Ilie Popescu, un ornat, un feșnic și o icoană în preț de 75 fl. Lucrătorii dela minele de cărbuni din Berzasca, sub îngrijirea lui Nicolae Dobrescu, un litier de argint china în preț de 36 fl. Din un fond făcut dela petreceri s'a făcut un steag alb de mătășă pe seama școlarilor în preț de 65 fl. Damele române un acoperământ pe iconostas în preț de 14 fl. Prin aceasta se aduce mulțumită atât dlui paroh cât și dăruitorilor. Dumnezeu să le răsplătească tot binele.

S. G.

Dar școalei. Ni-se serie: Ioan Trușăș, proprietar în Giorocuta (comit. Sălăgiu) a binevoit a dăru școalei gr.-cat din aceeași comună un clopot pentru de a li-se vesti elevilor timpul venirii la școală, în preț de 40 fl. 11 cr. În numele comunei întregi li aducem și pe această cale mulțumitele pentru acest marinos dar și viul interes ce dovedește față de instrucțiunea și educațiunea tinerilor din comuna noastră. Giorocuta, la 25 Ian. 1898.

G. Nichita, docent.

Din Abrud ni-se serie: Tinerii me-seriași români din Abrud și Abrudsat a 2-a zi de Crăciun au jucat piesa teatrală „La Moși”, comedie în 3 acte, de Speranță. Persoanele au fost: Nae Patulescu: dl Augustin Tăluțiu; Frosa, soția lui Nae: d-șoara Maria Faur; Ștefan Ștefanescu: dl Traian Deoanca; Costică Atxandrescu: dl Aurel Ciura; Panait (Sardu): dl Ioan Lepedean; Tincuța, mama lui Nae: d-șoara Gruber Regina; Leonora, fata Tincuței: d-șoara Fani Danciu; Lina, sora Frosiei: d-șoară Ana Deoanca; Cocoana Marița de 55 ani: d-șoara Iudita Suciu; Cocoana Aneta, prietena Linei: d-șoara Iulia Suciu. Șari, servitoare: d-șoara Iulia Tobias. Toți 'și-au jucat rolele foarte bine. Au suprasolvit din acest prilej d-nii: Căpitan Meinel 5 fl.; Dr. Zozim Chirtop, avocat 2 fl.; Nicolau Adamovici preot 3 fl.; Dr. Nagy Károly, medic 2 fl.; Petru Fizeșan 2 fl.; Iosif Ciura, preot 1 fl. și Simeon Faur 1 fl.; ca venit curat s'a dat și primit la cassa reuniunii femeilor române din Abrud și jur suma de 46 fl. 50 cr. Subscrișii venim dar' a aduce cea mai caldă-roasă mulțumită tuturor binevoitorilor contributori, precum și bravilor noștri tineri și domnișoare cari, au procurat reuniunii noastre un ajutor frumos. Abrud, în 15/27 Ian. 1898. În numele reuniunii femeilor române: Ana Filip, presidentă; Alexandru Ciura, secretar.

Din comuna Grid (cott. Făgăraș) primim dela un membru al reprezentanței comunale o scrisoare, care cuprinde un lung răvaș al abuzurilor și fărâdelegilor ce le-ar fi făcând primarul de acolo George Bărsănu. Între altele se spune, că acest primar încasează dela oameni săraci câte 2—3 fl. pentru atestate de sărăcie, prigonește pe oameni cu fel și chip de execuții pe cari anume le înăsprește, ba se poartă și brutal cu ei, pentru ceea-ce a săcut în temnița din Brașov 6 luni. Peste tot oblăduirea acestui primar ar fi atât de rea, că bieții locuitori au ajuns în cea mai mare miserie, și asta din vina primarului, care mereu face aruncuri mari de dare. — Dacă asemenea nenorocire e pe capul oamenilor acest primar, ar trebui făcut totul, ca el să fie pus la locul său!

Apel de maghiarisare — băncilor românești! Până aici a ajuns nerușinarea fanaticilor maghiarisărei: se se adreseze cu apeluri de maghiarisare chiar și la băncile românești, la acele așezăminte, pe cari presa maghiară și oamenii ei n'au nici-odată destul venin și destulă mârșăvenie, că se le denunțe și se le injure ca fiind „unelte politice” în mâna „agitatorilor valahi!”

Lucrul stă așa, că noua societate de maghiarisare din Budapesta cu menirea specială de a maghiarisa pe Șvabii din Buda, a trimis băncilor noastre apeluri tipărite, cerându-le ajutoare în scopul maghiarisărei și al „statului național maghiar”.....

Sântem convinși, că fruntașii băncilor noastre vor fi aruncat aceste apeluri în coșul hârtiilor..... fără preț!

Milioane — pentru matriculele de stat. Miserie și foamete băneie în părțile sudice ale Ungariei, dar ce-'i pasă guvernului? Sânt alte lucruri, pentru cari

aruncă el banii. Ne aducem aminte, că fostul ministru Hieronymi a declarat sârbătorește, că matriculele de stat nu vor costa mai mult de 800.000 fl. anual. Însă deja la 1896 budgetul pentru matricule s'a urcat la 879.000 fl., ear' în 1897 la 900.000. În budgetul pentru 1898 această poziție figurează cu 1 milion. — Eată chip de chiverniseală ungurească!

Cununie. Azi în 6 Februarie n. c. s'ă sârbăzează în Târlungeni cununia d-șoarei Elena D. Creangă din Târlungeni cu dl Aron Pușcar din Săhodol-Bran. Docim mirilor vieață lungă și fericire.

Furătură uriașă de bani la Cluj. Pe lângă zelul de maghiarisare, unii din compatrioții noștri fură, mereu fură. Par'că, în deslănțuita lor furie de a maghiarisa totul, „patrioții” vreau să maghiarizeze până și... furăturile! Cea mai nouă ispravă de acest soi e o mare defraudare de 120.000 fl. descoperită la direcția de păduri din Cluj. Ministrul de agricultură face deja cercetarea. Însemnăm, că direcția de păduri din Cluj stă sub presidența baronului Feilitzsch, presidentul reuniunii de... maghiarisare „EKE” (Erdélyi Kárpát-h-Egylet), care e înainte mergătoarea proiectului de lege despre maghiarisarea numelor de comune.

Cas de moarte. Cu inima frântă de durere vestim trecerea la cele vecinice a tatălui, moșului, unchiului etc. nostru, a preotului gr.-ort. român: Petru Cerbu, care în 2 Ianuarie 1898 'și-a dat sufletul în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat în 4 Ianuarie spre odihnă vecinică în cimiterul gr.-or. român din comuna Iladia. Iacob Cerbu, cand. de preot, Iconia Cerbu măr. Madincea, Elena Cerbu măr. Pascota, ca fii etc.

Baroneasa Hirsch pentru Evreii din România. Săptămâna trecută a sosit la Iași secretarul general al baronesei de Hirsch, soția răposatului milionar jidov baron de Hirsch. Secretarul are înărciaarea de a se interesa de aproape de starea Evreilor din România. Baroneasa dorește să jertfească câteva milioane pentru Jidovii din România. Planul este a ridica în Iași și București câte o școală de meserii în scopul de a forma bresle, cari se vor duce apoi în America. Baroneasa de Hirsch va ajutoare și școalele jidovești din România.

Pulszky — salvat. Și asta s'a făcut! Cinstita stăpânire ungurească are cu o grije mai puțin. Orotitul seu, vestitul pungaș Pulszky Károly, care ca director al muzeului național-maghiar din Budapesta a păgubit țeara cu aproape jumătate de milion florini — e scăpat! După o trăgănare de doi ani a procesului Curia din Budapesta a sistat procedura criminală pe motivul... „lipsei de motive!”

„Dreptate” ungurească, n'ai ce te mira!

Tisza Lajos, fratele lui Tisza Kálmán, a murit săptămâna trecută în Budapesta. Tisza Lajos a fost mai nainte ministru, dar „merit patriotic” 'și-a câștigat ca comisar regal la zidirea Seghedinului, pusit prin vârsarea Tisei. Pentru acest merit 'i-s'a dat rangul de conte.

Avis. Numărul de față al „Foi Poporului” este cel din urmă ce-l trimitem la cetitorii, cari încă nu și-au renoit abonamentul. Rugăm deci pe aceia, cari voesc să nu li-se întrerupă expedarea foii, să binevoiască a trimite în câteva zile abonamentul.

„**Reuniunea sodalilor români din Sibiu**”, precum aflăm, va aranja Duminecă, la 1/13 Februarie c. în sala cea mare dela *Gesellschaftshaus* o petrecere socială împreună cu concert, teatru, declamațiuni și joc. Brava Reuniune pentru această producțiune a câștigat binevoitorul concurs al doamnei *Margareta Moldovan* și al unui grup de clerici din seminarul nostru „*Andreian*”. Petrecerea va fi cât se poate de amuzantă și ar fi de dorit ca și fruntașii nostri dela sate, cărora atât de puțin prilej li-se dă a lua parte la teatru și la producțiuni de asemenea natură — să participe cât mai mulți la petrecerea aranjată de Reuniunea sodalilor nostri.

Prințul moștenitor român și senatul României. Principele *Ferdinand al României*, membru al senatului român, a trimis președintelui senatului următoarea scrisoare, datată N. z. 13 Ian. st. n. 1898, care a fost citită în ședința de Vineri seara a senatului:

„Nu pot să las să treacă anul vechiu fără să-mi aduc aminte de nenumăratele dovezi de iubire, ce am primit din partea colegilor mei în anul trecut, și nu vă pot spune cât de mișcat am fost de salutările ce mi-ați trimis aici în răspunsul la mesagiul tronului. Această nouă dovadă de iubire a găsit un adânc răsădit în inima mea. Azi, când începe un nou an, vă trimit odată cu mulțumirile cele mai sincere, urările cele mai călduroase. Să fie anul 1898 fericit și roditor. Dumnezeu să ajute lucrărilor voastre, și să ocrotească scumpa noastră țară.

— *Ferdinand*, Principe al României.”

Ticăloși. În nr. 12 din anul trecut am scris, după înștiințarea unui corespondent al nostru, că în comuna *Bărești* (Vășcău) lucrurile bisericăști și școlare merg rău.

Ne scrie acum un membru din comitetul parochial, cu numele *Maxim Non*, că lucrurile stau tot rău și că vina o poartă doi inși, anume: *Petru Mihuta* și *Coroiu Parti*. Când a fost amenințată școala cu închidere, Vășcăuanii și-au pus încrederea în acești doi oameni. Ei au zis, că vor clădi o nouă sală de învățământ. Spre acest scop au adunat bani din pășunat și dela binevoitori 570 fl. Dar ei cu acești bani nu au făcut nimic la școală, ci au făcut alt plan, au reparat un clopot dela biserică, însă pe când să-l plătească n-au fost bani și așa au luat împrumut 200 fl. dela *Beiuș*. Acum în biserică plouă, școala e în primejdie și lucrurile stau slab, ear' dl protopop nu le trage seama și poporul e necăjit și nu știe unde să strige după ajutor. Ticăloși, la cari mai marii ar trebui să le pună capăt!

Furtună în Budapesta. În seara de 1 Februarie n. o furtună aprigă a pustiit în *Budapesta*, făcând aproape imposibilă comunicația. Multime de ferestri au fost sparte, trăsuri răsturnate și firme aruncate, așa că

peste 100 de oameni au rămas mai mult sau mai puțin răniți. — Asemenea orcale au bătut în aceeași vreme și în alte părți ale țării, cum și în străinătate, mai ales în ținuturile maritime.

Foametea — prinde mereu teren. După știrile cele mai nouă, foametea a luat serioase întinderi și în comitatele *Heves* și *Cianad*. Sunt comune în cari sute de oameni n-au ce îmbrăca.

Și nădejdi de ajutor nu-s. Guvernul are doar' alte griji: cum să plătească mai bine pe trimișii sei din străinătate, puși să combată chestia naționalităților!

Proces de presă. Procuratura din Cluj a început proces împotriva foii *Bistritzer Wochenblatt*, pentru un articol, scris din prilejul desvălării monumentului lui *Petőffy*. Acusa e înciripată pe vechia zicală: „agitatie contra națiunii maghiare”. Pertractarea se va ține în curând.

Ciuma, în loc de a scăde, mereu se întinde, cu tot mai năpraznică furie, în India. Într-o singură zi, la 24 Ian. n., numărul îmbolnăvirilor în orașul *Bombay* a fost 129, ear' al casurilor de moarte 131. În aceeași zi a anului trecut numărul îmbolnăvirilor a fost numai 62, ear' al casurilor de moarte 55. Ciuma bântuie deci cu o furie îndoit mai mare ca anul trecut. Prin spitale zac 717 ciumați.

La o sută de ani. Anul acesta se împlinesc o sută de ani dela marea revoluție irlandeză din 1798, care a avut de scop a face sfârșit stăpânirii engleze în Irlanda. În acea revoluțiune și-au jertfit viața 150.000 Irlandezi și 20.000 soldați englezi. În Irlanda se fac multe pregătiri pentru a sărbători memoria acelei mișcări și se zice, că vor veni în Irlanda, ca să iee parte la ea și mii de Americani irlandezi. E interesant, că tocmai acum guvernul englez prepară o lege, voind a da Irlandei dietă provincială.

Lăsați-vă de leacurile băbești. Ziarele vieneze vestesc următoarea nenorocire: Zilele trecute a murit în *Fischau* economul *P. Rumpler* în urma unei otrăviri de sânge. Tîindu-se anume cu un cuțit la mîna stîngă, și-a pus, după sfatul unei țărance bătrâne, pînză de paiangin pe rană, pentru de a curma curgerea sîngelui. De fapt sânge nici n'a mai curs din rană, dar' în aceeași zi țeranul s'a îmbolnăvit și după 3 zile a murit în cele mai mari chinuri. Medicii au constatat otrăvirea sîngelui prin întrebuintarea paiangenisului. Estă unde pot duce proastele leacuri — băbești!

Întrunire agricolă.

(Învitare).

Ne luăm voe a invita prin aceasta pe toți membrii și sprijinitorii Reuniunii noastre la întrunirea agricolă, ce se va ține Duminecă, la 6 Februarie c. n. în comuna *Rechita* (lângă *Sebeșul-săsesc*). La întrunire se vor ține discursuri despre afacerile noastre economice. Începutul la 11 ore din zi.

Sibiu, 31 Ianuarie 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”:

Demetriu Comșa, *Victor Tordășianu*,
pres. secretar.

Loc deschis. *)

Mulțumită publică.

Subscrisul avînd în vedere lipsele în cari trăiește poporul nostru de aici, și pentru a face cu puțință și săracului umblarea la școală, pentru a se împărtași și el de bună-tățile cărții și a învățături am emis — în preajma sărbătorilor Nașterii Dui — o listă de contribuie după plac, pentru a cumpăra elevilor săraci diligenți și cu purtare bună, ceva hăinișoare ca dar de Crăciun. La aceasta au contribuit: *Isaia Manta*, notar 50 cr. *Teodosiu Moțiu*, preot 1 fl. *Constantin Puticiu*, preot 50 cr. *Dimitrie Popoviciu*, inv. 50 cr. *Vasile Bradin*, 30 cr. *Dimitrie Ostoia* 20 cr. *George Sêrb* 20 cr. *Teodor Demșorean* 25 cr. *Achim Bradin* 50 cr. *Dimitrie Vancu* 1 fl. *Lefcovicu* N. 50 cr. *Kázoryi Ioan* 50 cr. *Dresmidt Ferencz* 30 cr. Comuna bis. 5 fl. (Cuvin). *Alexandru Eftimie* 1 fl. *Augustin Jurca* 25 cr. *Kaufman Mór* 3 fl. *Falya Mátyás* 1 fl. (Georoc). — Hainele cumpărate s'au împărțit Duminecă în 4 Ian. c. între 7 băieți și 3 fete. E de nedescris bucuria micilor copilași la primirea hainelor. Împărțirea s'a făcut la școală. De față a fost întreg comitetul parochial. Aici părintele *Teodosiu Moțiu*, prin o cuvîntare părintească a îndemnat pe micii copilași la iubirea și îmbrățișarea tot mai mult a științei și învățături; ear' comitetul parochial cu interes și jertfă tot mai multă, ca în viitor în loc de 10 băieți să putem îmbrăca 20—30 de băieți săraci, ca astfel încă de mici să ținăm în inimile fragede ale mădițelor neamului nostru, iubirea de neam, școală, biserică și lege s'rămășască. Frumoasele învățături au fost primite cu plăcere. — În fine în numele elevilor ajutorați primească susnumiții contributori și pe aceasta cale cea mai adîncă mulțumită. Dumnezeu le răsplătească însuși și îmiit densul lor depus spre ajutorarea săracilor. Cuvin, la 4 Ianuarie 1898.

Dimitrie Popoviciu, inv. rom. ort.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderes.

R Î S.

Nu 'i-a fost frig.

Într-o iarnă d'alea afurisite, de nu da pace nici dinților din gura omului, eșau doi inși dela biserică.

Unul era Român și celalalt era Țigan.

— Fie, vere, zise Românul, că slujba fuse frumoasă, n'am ce zice; dar' abia răbdai pîndă se sfîrși, tremuram... știu, de nu puteam sta locului.

Țiganul, care era desbrăcat al dracului, ca Țiganul, ca se se arete mai grozav, răspunse:

— Ba mia nu'mi-s'a parut frig, zău!..

— Azi mă?

— Azi, apai când!...

— Nu 'ți-a fost ție frig azi în biserică?... întrebă Românul uimit.

— Mi-a fost nițel, așa, nu pot sa zic; dar' numai dela opinci în sus!

Dumitru Stăncescu.

POSTA REDACȚIEI.

Z. Jan. în B. Pentru numărul de azi prea târziu; în nrul viitor.

Babța. Mulțumită, în nr. viitor în partea econ.

Un alegător în Erdeiș. Scrisori fără a ști dela cine sînt, nu putem publica. Scrie-ne numele și atunci poate în extras.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrieu Baltes*.
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele	
	Dum. Vameș. și a Faris., gl. 1, sft. 1.		răs.	ap.
Dum.	25 † P. Grigorie Teol.	6 Dorotea	7 14	4 46
Luni	26 Cuv. Xenofont.	7 Romuald	7 12	4 48
Mărti	27 † P. Ioan gură de aur	8 Ioan Mil.	7 11	4 49
Merc.	28 C. P. Efreim Sirul	9 Apolonia	7 9	4 51
Joi	29 Ad. Măr. Ignatie	10 Scolastica	7 8	4 52
Vineri	30 † SS. Vas. Gr. Ioan	11 Eufrosina	7 6	4 54
Sâmb.	31 SS. Chir și Ioan	12 Eulalia	7 4	4 56

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Mercuri, 28 Ianuarie: Ciosveni (Köszvényes), Guruslăul-mare.

Mercuri, 28 și Joi, 29 Ianuarie: Ileanda-mare.

Vineri, 30 Ianuarie: Ciuc-Sereda.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

„Istoria Transilvaniei“

de
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șase
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vânzări, de lăp-
tării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a:

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Revenitul rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiiu.

Mijloc dietetic, cosmetic, vechiu probat, (frecare) pentru întărirea
și înviorarea nervilor și muschilor corpului omenesc.

Fluidul Kwizda

marca șerpe (fluid pentru turiști).

Folosit cu succes de turiști, bicicliști și călăreți pentru întărirea și
restaurare după tururi mai mari.

Prețul 1/1 butelie 1 fl., 1/2 butelie 60 cr.

G.

[1182] 31—40

Se poate procura dela toate farmaciile.

Deposit principal: Kreisapotecă, Korneuburg,
lângă Viena.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiiu se află de vânzare

Călinarul „Lumea ilustrată“

pe anul 1898

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cr., (cu porto postal 75 cr).

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1898.

Anul XIII.

SIBIIU.

Editura și tiparul „Tipografiei“, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Cu șese ilustrațiuni!

Cuprinsul: Călinarul astronomic și bisericesc, cu povește economice pe fiecare lună.
— Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. —
Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor.
— Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — George Coșbuc
(schiță literară): „Nunta Zamferei“, „Noi vrem pământ“, „Murșul și Oltul“ (poveste
din popor), „Numai una!“ (poezie), „Sălcia și plopul“ (legendă din popor), „Rugămintea
din urmă“ (poezii) și alte „Poesii scurte“. — „Glume“. — „Mântuirea steagului“
(schiță istorică) de Petru Vancu. — Ioan Oreangă (schiță literară cu portret): „Po-
vestea unui om leneș“ și „Oltenii din Iași“, „Rostiri, zicători, cuvinte“. — Th. D. Spe-
ranță (schiță și două anecdote): „Mama Ungurului“, „Jidanii și hoții“. — George
Pop de Băsești (biografia cu portret). — „Cât de lungă se fie ziua, tot vine noaptea“,
de doamna Columb. — „Castelul din Carpați“ (schiță bibliografică) de Jules
Verne. — „Răvașul nostru“, cronică întâmplărilor de peste an, de Ioan Scurtu
cu următoarele portrete intercalate în text: Iosif St. Șulufiu, Ioan Hannia, Dr. C.
Lueger. — Economie: „Despre dări și termine“, „Asigurarea contra focului și
grindinei“, „Întinerirea pomilor“, „Povește“. — „Tirgurile din Ungaria și Transilvania“. —
„Tirgurile din Bucovina“. — „Tirgurile (bâlcirile) principale din România“. — „Inserate“.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Vin! Vin! Vin!

Cei-ce doresc a cumpăra vin bun, natural, în fața aurului, cu deosebire cei-ce au oște, petreceri, apoi cărmări delatate, să se adreseze la subscrisul. Vând vin curat, natural în ori-ce cantitate: litra cu 30 cr.

Moise Opreșiu,

negustor,

Armeni (Örményszék) p. u. Ladamos.

[364] 1-2

Betia

curabilă prin antibiotinul*) aplicat în numeroase cazuri cu succes strălucit. Nenumărate scrisori de mulțumită de ale vindecătorilor se trimit la dorință franco spre vedere. — Se poate ca betivului, fiind fără gust, și fără ca să știe. — O doză: 2 fl. 20 cr., o doză dublă, pentru pătimiși vechi 4 fl. 40 cr., contra sumei din urmă trimise anticipativ franco.

Se capătă: „Farmacia la Vulturul“, Lugoj, nr. 112.

*) numele protegiat. [2442] 10-12

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea Stuparilor săteni

de
Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea
„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiului“

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stuparilor. Broșura este scrisă de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școalele noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressandt.

O sută
de mii de familii
beau cu
predilecție zilnic

Kathreiner cafea de maltă Kneipp

Libera de substanțe stricăcioase sănătății ale cataloilor de boane, Kathreiner cafeau de maltă Kneipp are totuși aroma și plăcutul gust al apei. Provoacă de apetit, ușor mistuibilă, Kathreiner cafeau de maltă Kneipp s'a dovedit deja de ani ca deopotrivă pentru adulți ca și pentru copii. Excipient adăos la cafeau de boane, precum și cel mai recomandat înlocuitor al apei. Din punct de vedere al sănătății și al economiei veritabilul „Kathreiner“ n'ar trebui să lipsească din nici o casă sau familie.

A se păzi de imitațiunile mai puțin valoroase.

[6] 4-12

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții.

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 (trei) luni cu 5½%.
3. Depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permitând starea casei, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri, la cerere se trimite ori-și-cui gratuit.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face prin postă și se resolvă cu reîntoarcerea ei.

Direcțiunea

„Cassei de păstrare în Mercurea“,
societate pe acții.

[243] 2-10

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.